

TRẢ BÀI VIẾT SỐ 6

I – BÀI TẬP

1. Từ thực tế viết bài nghị luận văn học, hãy nêu ra những lỗi thường gặp trong phân tích thơ.

2. Dưới đây là đoạn văn phân tích bài thơ *Giải đi sớm* của Hồ Chí Minh mà báo *Tuổi trẻ* đã nêu lên. Hãy chỉ ra các lỗi mà người viết đã mắc phải và nêu phương hướng sửa chữa.

"Trên đường đi cơ cực nhưng Người vẫn quan sát khung cảnh xung quanh ; vẫn thưởng thức cảnh thiên nhiên như không có gì xảy ra đối với mình. "Lom khom dưới núi tiêu vài chú" là Bác đứng trên núi nhìn xuống dưới núi có một vài chú tiêu đang lom khom mặc dù Bác chưa có thể khẳng định là các chú tiêu ấy đang làm gì, nhưng Bác thấy những hoạt động lom khom của các chú tiêu cũng có thể là đang đốn củi".

3. Những yếu tố hình thức cần chú ý khi phân tích thơ là những yếu tố nào ?

4. Phân tích tâm trạng của tác giả qua đoạn thơ sau :

*Gì sâu bằng những trưạ thương nhớ,
Hiu quạnh bên trong một tiếng hò !*

*Đâu gió cồn thơm đất nhả mùi
Đâu ruộng tre mát thở yên vui
Đâu từng ô mạ xanh mơn mớn
Đâu những nương khoai ngọt sắn bùi ?*

(Tố Hữu – *Nhớ đồng*)

II – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

1. Khi phân tích thơ, học sinh thường mắc phải các lỗi như :

- Không bám sát văn bản.
- Tách rời nội dung ra khỏi hình thức.
- Diễn xuôi nội dung đã rõ trên từng câu thơ.
- Suy diễn một cách tùy tiện, gượng ép cả nội dung và hình thức.

2. Học sinh tự làm.

3. Nhìn chung một trong những lỗi quan trọng mà học sinh thường mắc khi phân tích thơ là chỉ diễn xuôi nội dung, không chú ý phân tích các hình thức nghệ thuật để từ đó làm nổi bật nội dung. Vì thế cần chú ý một số hình thức mà nhà thơ hay sử dụng như là những phương tiện nhằm thể hiện cảm xúc và nội dung tư tưởng, tình cảm là : *gieo vần, thanh điệu, nhịp điệu, từ ngữ, hình ảnh, các biện pháp tu từ, thể thơ, tứ thơ, thi liệu,...*

4. Có thể thấy, cả bài thơ tràn ngập một nỗi nhớ về quê hương xứ sở : bắt đầu là nhớ tiếng hò. Từ tiếng hò mà nhớ tới cảnh sắc ruộng đồng thân quen. Hình ảnh đồng quê hiện lên trong đoạn thơ hết sức đơn sơ, bình dị mà thân thuộc, thể hiện một tình cảm sâu đậm, da diết đến nao lòng : nào "gió cồn thơm đất nhả mùi", nào "ruộng tre" mát rượi tuổi thơ, nào những "ô mạ xanh mơn mớn", nào "những nương khoai ngọt sắn bùi". Những tính từ *thơm, xanh mơn mớn, mát, ngọt, bùi,...* không chỉ là phẩm chất của sự vật mà còn là tấm lòng thơm thảo, ngọt bùi của nhà thơ khi nghĩ về quê hương xứ sở. Điệp từ *đâu... đâu* liên tiếp vừa là từ để hỏi, vừa như muốn liệt kê tất cả hình ảnh thân quen của ruộng đồng, quê hương trong tâm tưởng người viết, tất cả đều nhằm nhấn mạnh tình cảm sâu nặng trong nỗi nhớ của tác giả...